ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ φιλαλήθεια τοῦ Δάρβιν. Ὅπου ὁ μέγας φυσιοδίφης ἐμφανίζεται μὲ τὶς παντοῦφλες του καὶ τὰ νυχτικά του. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ καὶ ὁ ὑπάλληλος τοῦ Δημαρχείου. Ὅπου ἕνας μπακάλης προτιμᾶται ἀπὸ τὸ μεγάλο ποιητή, κτλ. κτλ.

Ὁ μέγας φυσιολόγος Δάρβιν, ὁ ἱδρυτὴς τῆς περίφημης θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, ἀγαποῦσε ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία τὴ φύσι καὶ καταγινότανε μὲ τὴ συλλογὴ σπανίων ἐντόμων. Αὐτὸ ὅμως ποὺ τὸν ἐχαρακτήριζε περισσότερο ἦταν ἡ ἐξαιρετική του φιλαλήθεια. Σχετικῶς μάλιστα διηγοῦνται τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο:

Μιὰ βραδυὰ ὁ Δάρβιν βρισκόταν σ' ἕνα φιλικό του σπίτι καὶ ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶπε ὅτι τὸ μεγαλείτερο θαυμασιὸ τῆς ζωῆς του τὸν ἔννοιωσε, ἀντικρύζοντας τὰ ὄρη τῶν Ἄνδεων.

Ἡ συνομιλία κατόπιν γύρισε σὲ ἄλλα ζητήματα καὶ ἐπειδὴ εἶχε περάσει ἡ ὥρα, ὁ Δάρβιν καλημύχτισε τοὺς φίλους του καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῆ στὸ σπίτι του ποὺ βρισκόταν στὴν ἴδια γειτονιά.

Εἶχαν περάσει πειὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ οἱ προσκαλεσμένοι ἐξακολουθοῦσαν ἀκόμα τὴν κουβέντα τους, ὅταν ἔξαφνα παρουσιάστηκε ὁ Δάρβιν μὲ τὸ νυχτικό του καὶ μὲ τὶς παντοῦφλες του, καὶ εἶπε:

—Ψέμματα σᾶς εἶπα πρὸ ὀλίγου... Τὴ μεγαλείτερη ἐντύπωσι δὲν μοῦ τὴν ἔκαναν τὰ βοινὰ τῶν Ἄνδεων, ἀλλὰ τὰ δάση τῆς Βραζιλίας!

* * *

Ὁ Γκαῖτε πολλὲς φορὲς βυθιζότανε σὲ κατάστασι ὑπνοβασίας καὶ ἔγραφε χωρὶς νὰ καταλαβαίνη, συνεχιζότανε δὲ μόνον ὅταν τελείωνε τὸ χαρτὶ καὶ δὲν εἶχε ποῦ νὰ συνεχίση.

Μιὰ φορά, πάλι, καθὼς ἔκανε τὸν περίπατό του σ' ἕνα ἐξοχικὸ δρόμο, τοῦ φάνηκε πὼς ἀντίκρυσε ἔξαφνα τὸ φάντασμα ἑνὸς φίλου του, ὁ ὁποῖος ἔλειπε σὲ ταξεῖδι. Ὅταν, ἔπειτ' ἀπὸ λίγη ὥρα, ὁ μέγας ποιητὴς γύρισε στὸ σπίτι του, ἔμαθε πὼς ὁ φίλος του εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ ταξεῖδι του καὶ πὼς εἶχε πάει νὰ τὸν ζητήση!...

* * *

Πολλὲς φορὲς οἱ μεγάλοι ἄνδρες, παρ' ὅλη τὴ φήμη τους, παραμένουν ἄγνωστοι στὸ πολὺ κοινόν, τὸ ὁποῖο οὔτε τὸ ὄνομά τους δὲν γνωρίζει κἄν. Κάτι τέτοιο συνέβη κάποτε καὶ στὸν Βίκτωρα Οὐγκώ, ὅταν μάλιστα βρισκόταν στὸ ζενὶθ τῆς δόξης του.

Μιὰ μέρα, ἐνῶ ὁ μέγας ποιητὴς βάδιζε στὸ δρόμο, τὸν σταμάτησε κάποιος διαβάτης καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν συνοδέψη ὥς τὸ δημαρχεῖο γιὰ νὰ χρησιμεύση ὡς μάρτυς σὲ κάποια ὑπόθεσι.

—Πῶς ὀνομάζεστε, κύριε; ρώτησε ὁ ὑπάλληλος τοῦ Δημαρχείου τὸν ποιητή.

—Βίκτωρ Οὐγκώ!

—Πόσων ἐτῶν εἶστε;

—Πενῆντα ὀχτώ!

—Τί δουλειὰ κάνετε;

—Συγγραφεύς!

—Καλά, περιμένατε...

Κατόπιν γύρισε στὸν ἄλλο καὶ τοῦ ἀπέτεινε τὶς ἴδιες ἐρωτήσεις.

—Μαρτέν, παντοπώλης, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

—Ἄ, σεῖς εἶστε, κύριε Μαρτέν; Ὁρίστε, καθῆστε, παρακαλῶ, εἶπε μ' εὐγένεια ὁ ὑπάλληλος καὶ τοῦ προσέφερε ἕνα κάθισμα, ἐνῶ ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ἀθλίων» εἶχε μείνει κόκκαλο!

Ἄλλη μιὰ μέρα πάλι, ἐνῶ ὁ Οὐγκὼ περνοῦσε ἀπὸ τὴν ἀγορά, ἕνας χασάτης τὸν πέρασε γιὰ κάποιον γνωστό του ζωέμπορα καὶ τοῦ φώναξε:

—Ἔ, μαστρο-Λουδοβῖκε! Τὰ ξέκαμες τὰ βώδια;...

τίποτε ἀπρόοπτο. Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ἕνας ὑπηρέτης τοῦ ἔφερε τὸ φαγητό του. Ἐνῶ ὅμως ὁ τυχοδιώκτης ἑτοιμαζότανε νὰ καταβροχθίση τὰ ὀρεκτικὰ ἐκεῖνα ἐδέσματα, ἔφτασε κι' ἕνας ἄλλος ὑπηρέτης, φέροντας ἕνα μικρὸ σακκοῦλι, γεμᾶτο νομίσματα.

—Ὦ, ὤ, τί εἶν' αὐτό; ρώτησε ὁ Παρνταγιάν.

—Εἶνε ἡ πρώτη σας μισθοδοσία, ποὺ μοῦ ἔδωσε νὰ σᾶς τὴ φέρω ὁ ταμίας τοῦ κυρίου μου.

—Πολὺ ὑποχρεωτικὸς ἄνθρωπος θᾶναι αὐτὸς ὁ ταμίας. Καὶ τί περιέχει τὸ σακκοῦλι;

—Ἐξακόσια σκοῦδα!...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΖΑΚ ΛΕΠΡΕΝ

Η ΓΕΙΤΟΝΙΣΣΑ ΜΟΥ

—Ἐκεῖνο τὸ καλοκαῖρι, ἄρχισε νὰ διηγῆται ὁ Σουτέρ, κατοικοῦσα σ' ἕνα παλιὸ σπίτι, ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τ' ἀκρογιάλι, στὰ σύνορα τῆς Βρεττάνης καὶ τῆς Νορμανδίας. Ἡ κατοικία μου συγκοινωνοῦσε μὲ δυὸ ἄλλες. Στὸ δεξιὸ σπίτι, τὸ ὁποῖο ἀπαρτιζόταν ἀπὸ ἕνα μεγάλο πλακοστρωμένο δωμάτιο, ἔμεναν δυὸ γέροι. Στὰ ἀριστερά μου ἔμενε ἕνα πλᾶσμα χαριτωμένο, μιὰ νεαρὴ χήρα μὲ περπάτημα νεράϊδας καὶ μὲ μαῦρα λαμπερὰ μαλλιά.

Ζοῦσε μόνη καὶ δὲν εἶχε κοντά της παρὰ μιὰ γρηὰ ὑπηρέτρια κουφὴ κι' ἕναν πελώριο γάτο μὲ κόκκινο τρίχωμα. Εἶχε δυστυχήσει πάρα πολὺ μὲ τὸν πρῶτο της ἄντρα καὶ εἶχε ὁρκιστεῖ νὰ μὴν ξαναπαντρευτῆ γιὰ νὰ μὴν πάθη πάλι τὰ ἴδια.

Ἀφοῦ πέρασε λίγος καιρός, γνωρίστηκα καὶ μὲ τοὺς γέρους καὶ μὲ τὴ γειτόνισσά μου. Οἱ δυὸ πρῶτοι ἦσαν ἀξιοσέβαστοι κι' ἁπλοϊκοὶ ἄνθρωποι. Ὅσο γιὰ τὴν τελευταία, αὐτὴ ἦταν ἰδιότροπη, φιλάρεσκη καὶ γοητευτική. Ἀνταμωνόμοιν πολλὲς φορὲς μαζύ της σὲ μιὰ ταράτσα ποὺ ὑψωνόταν ἀπάνω ἀπὸ τὴν κοινὴ στέγη μας.

Μπροστὰ στὸν ἄπειρο οὐρανὸ καὶ στὴν ἀπέραντη θάλασσα ποὺ ἁπλωνόταν μπροστά μου, αἰσθανόμοιν πὼς ἀγαποῦσα μ' ἕνα αἰώνιο πάθος αὐτὴ τὴ χαριτωμένη γυναικοῦλα.

Ἐκείνη ὅμως δὲν ἤθελε νὰ δώση καμμιὰ προσοχὴ στὸν ἔρωτά μου. Καὶ ἔτσι μέσα στὸν ἄγριον ἐκεῖνον τόπο, στὴν τραχειὰ ἐκείνη γῆ μὲ τοὺς μαύρους βράχους, τ' ἀγκάθια καὶ τ' ἀγριοχόρταρα, ἡ ἀγάπη μου μεγάλωνε καὶ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα γινόταν ἀφόρητη.

Βρῆκα τὸ γέρο καὶ τὴ γρηὰ σὲ μεγάλη στενοχώρια...

Ἕνα ἀπόγεμμα βρῆκα στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ τὸ γέρο καὶ τὴ γρηὰ σὲ μεγάλη στενοχώρια. Ἡ γρηὰ εἶχε κλάψει πολύ, φαίνεται, γιατὶ εἶχε τὰ μάτια πρισμένα. Ὁ γέρος εἶχε ἕνα μοῦτρο μολυβένιο, χείλη κατεβασμένα, μάτια τρελλοῦ.

Τοὺς ρώτησα τί εἶχαν κι' ἡ φτωχές των καρδιὲς προθυμοποιήθηκαν ἀμέσως νὰ μοῦ φανερώσουν τὴ θλίψι τους. Εἶχαν συνάψει μερικὰ χρέη, τὰ ὁποῖα δὲν κατώρθωσαν νὰ πληρώσουν στὴν ὡρισμένη προθεσμία καὶ γι' αὐτὸ αὔριο ἐπρόκειτο νὰ τοὺς κατάσχουν τὸ σπίτι καὶ τὰ ἔπιπλα.

—Πόσα λεπτὰ σᾶς χρειάζονται; τοὺς ρώτησα.

—Διακόσια φράγκα, ἀποκρίθηκε ὁ γέρος, ποὺ θεωροῦσε τὸ χρέος του αὐτὸ πελώριο, κι' ἀναστέναξε μὲ βουρκωμένα μάτια...

Ἔτρεξα τότε στὸ δωμάτιό μου, χωρὶς νὰ τοῦ δώσω καμμιὰ ἐλπίδα. ἔβγαλα ἀτ' τὸ συρτάρι μου ἕνα σακκοῦλι γεμᾶτο τάλληρα ἀσημένια κι' ἀνέβηκα στὴν ταράτσα νὰ πάρω ἀέρα. Περίμενα ἐκεῖ ὥς ποὺ νὰ νυχτώση, κι' ὅταν φάνηκε πέρα στὸν ὁρίζοντα ὁ Ἀποσπερίτης, ἔσκυψα στὴν καπνοδόχο τοῦ τζακιοῦ τῶν φτωχῶν γέρων ποὺ φτανε ὥς τὸ ὕψος τῆς ταράτσας, κίττταξα κατω καὶ εἶδα τὸ γέρο νὰ προσπαθῆ ν' ἀνάψη φωτιά.

Ἔβγαλα τότε ἀτ' τὴ σακκοῦλα ἕνα τάλληρο, τῶρριξα μέσα στὴν καπνοδόχο καὶ σχεδὸν ἀμέσως ἄκουσα κάτω τὸν κρότο ποὺκανε πέφτοντας καὶ τὴ φωνὴ τῆς λαχτάρας τοῦ γέρου ποὺ εἶδε ξαφνικὰ νὰ βρέχη ἀσημένια τάλληρα στὸ τζάκι του.

Χωρὶς νὰ χάσω πειὰ καιρό, ἔριξα κάτω μιὰ ὁλόκληρη φοῦχτα τάλληρα καὶ τέντωσα τ' αὐτιά μου. Ὁ γέρος ἄφησε τώρα μιὰ χαρούμενη κραυγή, κ' ἡ γρηά του ἄρχισε νὰ γελάη νευρικά.

Στὸ μεταξὺ τὰ τάλληρα ἐξακολουθοῦσαν νὰ πέφτουν μέσ' ἀπὸ τὴν καπνοδόχο σὰν βροχή. Ἔτσι ἄδειασα ὁλόκληρο τὸ σακκοῦλι ποὺ θὰ περιεῖχε πάνω ἀπὸ διακόσια πενῆντα φράγκα.

Ὕστερα ἀτ' αὐτὸ ἐπεκράτησε ἀπόλυτη σιωπή, τὴν ὁποία διέκοψε ξαφνικὰ ἕνας δυνατὸς λυγμός. Ἦταν ὁ γέρος ποὺκλαιγε τώρα, συγκινημένος, ἔκλαιγε καὶ γελοῦσε...

Ἐγώ, κρυμμένος μέσα στὸ σκοτάδι, ἤμοιν καταγοητευμένος γιὰ τὸ παιγνίδι μου καὶ φανταζόμοιν τὴ σαστιμάρα καὶ τὴ χαρὰ τῶν δυὸ δυστυχισμένων.

Ἔξαφνα, ἕνα γέλιο δροσερό, κρυσταλλένιο, νεανικὸ ἀκούστηκε πλάϊ μου καὶ δυὸ εὔρωστα χέρια μ' ἔπιασαν ἀτ' τὸ λαμό. Ἕνα ἄσπρο πρόσωπο παρουσιάστηκε ἱπροστά μου κι' ἕνα στόμα γλυκύτατο κόλλησε ἀπάνω μου ψιθυρίζοντας:

—Εἶσαι καλός, πολὺ καλός!...

Σ' ἀγαπῶ!...

Ἦταν ἡ γειτόνισσά μου!

Ὁ Θεὸς εἶχε δεῖ τὴν εὐεργεσία μου καὶ μοῦστελνε ἔτσι τὴν ἀνταμοιβή μου...

ΖΑΚ ΛΕΠΡΕΝ